

TRUYỀN THÔNG TRONG GIÁO DỤC ĐẠI HỌC THÔNG QUA FACEBOOK

COMMUNICATION IN HIGHER EDUCATION THROUGH FACEBOOK

NGUYỄN THU HẰNG

Học viện Quản lý giáo dục, *thuthuhang@gmail.com*

THÔNG TIN	TÓM TẮT
<p>Ngày nhận: 07/8/2020 Ngày nhận lại: 07/9/2020 Duyệt đăng: 25/9/2020 Mã số: TCKH-S03T9-B01-2020 ISSN: 2354 – 0788</p> <p>Từ khóa: <i>truyền thông, giáo dục đại học, Facebook.</i></p> <p>Key words: <i>communication, higher education, Facebook.</i></p>	<p><i>Ngày nay, hầu hết các trường đại học đều có các trang và tài khoản truyền thông xã hội. Nhưng sử dụng Facebook như thế nào cho hiệu quả, phát huy lợi ích do Facebook mang lại. Trong bài viết, tác giả đưa ra một vài gợi ý khi sử dụng Facebook trong công tác truyền thông với người học.</i></p> <p>ABSTRACT <i>Today, most universities have social media pages and account. But how to use Facebook to be really effective to attract learners. In the article, the author gives some suggestions for using Facebook to enroll students.</i></p>

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong thời đại bùng nổ công nghệ thông tin hiện nay, truyền thông có vai trò và tầm ảnh hưởng rất lớn trong đời sống xã hội. Đối với các trường đại học, vai trò của truyền thông ngày càng trở nên thiết yếu, bởi nhờ nó mà thương hiệu của trường mới được nhiều người biết đến, qua đó góp phần vào việc thu hút nhiều thí sinh mỗi khi kỳ thi tuyển đại học diễn ra, rộng hơn là thu hút nguồn nhân lực có chất lượng đến làm việc và mở rộng hợp tác đào tạo quốc tế với các trường đại học trên thế giới. Trong số các công cụ truyền thông hiện nay, Facebook được xem là một công cụ phổ biến. Tuy nhiên, khi sử dụng Facebook để làm một công cụ truyền thông thì cần có những lưu ý nhất định. Đã có rất nhiều người, nhiều trường khi đăng tải trên Facebook đã cập nhật những trạng thái không đúng đắn, có những trường hợp các giảng viên đăng thông tin

cụ thể về sinh viên của họ lên hồ sơ cá nhân mà chưa ý thức được đó là vi phạm pháp luật. Bằng cách thiết lập trang Facebook, các trường có thể thiết lập sự hiện diện chuyên nghiệp có kiểm soát, cho phép tận dụng không gian xã hội này theo nhiều cách, trong khi vẫn bảo vệ sinh viên của mình. Mặc dù trang Facebook là một cơ hội tuyệt vời để các trường bổ sung sự hiện diện website của mình, nhưng nó không thay thế hoàn toàn lợi ích của một trang website mạnh mẽ. Vì vậy, cần sử dụng Facebook như thế nào để truyền thông đang là vấn đề có tính thời sự.

2. NỘI DUNG

2.1. Giới thiệu về Facebook

Facebook là một trang mạng xã hội được truy cập miễn phí, là nơi mà con người có thể giao lưu, kết bạn và học hỏi. Facebook được sáng lập vào tháng 2 năm 2004 bởi Mark Zuckerberg và các bạn đại học Harvard của ông.

Người sử dụng phải đăng ký trước khi sử dụng trang web, sau đó họ có thể tạo ra một hồ sơ cá nhân, thêm bạn bè, trao đổi thông tin, và nhận được thông báo tự động khi cập nhật hồ sơ. Ngoài ra, người dùng có thể tham gia các nhóm cùng chung sở thích, sự quan tâm hay các mạng lưới được tổ chức theo thành phố, nơi làm việc, trường học và khu vực để liên kết và giao tiếp với người khác.

2.2. Một vài lợi ích và tác hại của Facebook

Facebook là cầu nối, giúp kết nối con người với con người lại gần nhau hơn, bất kể bạn ở khắp mọi nơi, kể cả trong nước và trên thế giới chúng ta đều có thể giao lưu kết bạn. Nhờ tính năng nhắn tin miễn phí và không giới hạn của Facebook, chúng ta có thể dễ dàng làm quen với những người bạn mới mà chúng ta chưa từng biết. Chúng ta cũng có thể học online, cập nhật thông tin bạn bè, người thân một cách nhanh chóng, kịp thời thông qua Facebook. Facebook là phương tiện giúp mỗi người bày tỏ quan điểm sống, ý kiến cá nhân, là nơi chúng ta có thể trút giận hay chia sẻ vui buồn... Trong học hành hay công việc, Facebook giúp chúng ta làm việc nhóm cùng nhau một cách dễ dàng hơn. Trong kinh doanh, Facebook là nơi để các cá nhân hay các doanh nghiệp dùng để quảng cáo, bán hàng hoàn toàn miễn phí...

Bên cạnh những lợi ích mà Facebook mang lại thì sử dụng Facebook cũng có một vài tác hại như sau: Sử dụng Facebook nhiều làm chúng ta dễ lâm vào tình trạng nghiện Facebook và gây lãng phí thời gian; chúng ta có thể bị lấy cắp thông tin khi tham gia Facebook; nhiều người sử dụng Facebook với mục đích xấu như: nói xấu, bôi nhọ danh phẩm người khác,...; làm con người tin vào thế giới ảo; làm con người lâm vào các trạng thái tiêu cực như: ghen tỵ, mặc cảm, đua đòi.

2.3. Lưu ý khi sử dụng Facebook trong trường đại học

Những lợi ích mà Facebook mang lại là điều không thể phủ nhận, tuy nhiên khi sử dụng

Facebook cần chú ý bảo vệ sự an toàn bí mật đời tư của người dùng. Trước khi ra mắt trang Facebook, nhà trường phải đảm bảo rằng họ đã nghĩ về các loại nội dung mà họ sẽ chia sẻ với mọi người. Trước khi chia sẻ bất kỳ thông tin nào về sinh viên (bao gồm hình ảnh, video, tên, mẫu công việc...), các nhà trường phải đảm bảo họ đã nhận được sự đồng ý từ sinh viên. Ngoài ra, các trường nên tránh chia sẻ thông tin cá nhân của sinh viên, vì điều này có thể gây nguy hiểm cho sự an toàn của họ (trong một số trường hợp là thực sự bất hợp pháp). Việc sử dụng Facebook có thể cung cấp nhiều lợi ích khác nhau mà không gây rủi ro cho bất kỳ sinh viên hoặc thành viên nào trong cộng đồng nhà trường. Việc sử dụng hình ảnh trên Facebook trong truyền thông cần phải tuân theo quy định pháp luật dân sự. Quyền của cá nhân đối với hình ảnh: 1) Cá nhân có quyền đối với hình ảnh của mình. Việc sử dụng hình ảnh của cá nhân phải được người đó đồng ý. Việc sử dụng hình ảnh của người khác vì mục đích thương mại thì phải trả thù lao cho người có hình ảnh, trừ trường hợp các bên có thỏa thuận khác; 2) Việc sử dụng hình ảnh trong trường hợp sau đây không cần có sự đồng ý của người có hình ảnh hoặc người đại diện theo pháp luật của họ: hình ảnh được sử dụng vì lợi ích quốc gia, dân tộc, lợi ích công cộng; hình ảnh được sử dụng từ các hoạt động công cộng, bao gồm hội nghị, hội thảo, hoạt động thi đấu thể thao, biểu diễn nghệ thuật và hoạt động công cộng khác mà không làm tổn hại đến danh dự, nhân phẩm, uy tín của người có hình ảnh”.

2.4. Cách thức truyền thông trong giáo dục đại học thông qua Facebook

2.4.1. Sử dụng Facebook để chia sẻ thông tin, quảng bá thương hiệu nhà trường

Facebook là một cơ hội tuyệt vời để một trường học kết nối và chia sẻ thông tin nhanh chóng. Nếu một trường nhất quán trong việc giữ cho thông tin được cập nhật và chính xác, sinh viên và những người quan tâm có thể sẽ dựa vào trang Facebook như một nguồn tài nguyên để

tìm thông tin về nhà trường. Có nhiều loại thông tin khác nhau mà một trường có thể chọn để chia sẻ trên trang Facebook của mình: Đó là sự ghi lại các thông tin quản lý; Truyền đạt các thông tin quản lý từ nơi này đến nơi khác trong hệ thống quản lý hay từ nhà trường đến sinh viên; Đôi khi các thông tin trên Facebook giúp cho nhà trường, sinh viên đánh giá các thông tin thu được qua các hệ thống thông tin khác.

Giáo dục không chỉ được coi là một phúc lợi xã hội mà còn được coi là một “hàng hóa dịch vụ”. Trong bối cảnh nhà nước thực hiện quản lý giáo dục trong nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ thì giáo dục cũng tuân theo quy luật cạnh tranh của thị trường. Do đó, các cơ sở giáo dục đại học phải chú trọng vào vấn đề xây dựng thương hiệu và phát triển thương hiệu nhà trường. Trên thế giới, việc quảng bá hình ảnh thương hiệu giáo dục đại học đã được chú trọng từ khá lâu. Còn ở Việt Nam, đến thời gian gần đây khi chuyển sang giai đoạn tự chủ tài chính, các trường đại học mới bắt đầu có những hoạt động xây dựng thương hiệu nhằm thu hút sự quan tâm của xã hội, phụ huynh, học sinh và sinh viên. Để quảng bá thương hiệu của mình, các cơ sở giáo dục đại học có thể sử dụng nhiều cách khác nhau: quảng cáo, hoạt động tư vấn tuyển sinh, quảng bá qua việc sinh viên học tập tại trường, quảng cáo thông qua truyền miệng... Trong các hình thức đó, thì hoạt động thi ảnh trên nền tảng các ứng dụng của Facebook có một tác động tương đối toàn diện và có ảnh hưởng khá mạnh mẽ đến đời sống xã hội. Việc sử dụng Facebook Stories là một cách chia sẻ và kết nối rất hiệu quả với sinh viên. Khả năng trao đổi qua tin nhắn riêng giúp cho việc giao tiếp trở nên riêng tư hơn. Các trường có thể chia sẻ trên Stories thông tin về trường, các kết quả nghiên cứu quan trọng,... Việc giao tiếp theo nhóm trên Facebook cũng vô cùng tiện ích giúp cho các cơ sở giáo dục đại học có thể mở trên Facebook các nhóm cựu sinh viên, nhóm câu lạc bộ sinh viên,... Mỗi thành viên của một nhóm này lại là

thành viên của nhiều nhóm khác. Khi một thành viên chia sẻ thông tin về trường, về khoa, về hoạt động của nhà trường thì sẽ có rất nhiều người khác biết được các thông tin về nhà trường.

2.4.2. Sử dụng Facebook để chia sẻ các sự kiện đang diễn ra

Facebook là một nơi tuyệt vời để đăng các sự kiện đáng chú ý xung quanh trường thông qua một bản cập nhật trạng thái đăng trên tường trang. Đây là một cách dễ dàng để thông báo về những gì xảy ra trong suốt chương trình, hoạt động, sự kiện của nhà trường. Thay bằng việc phụ huynh thường xuyên phải gọi điện cho con để biết được hôm nay con mình đã tham gia sự kiện ở trường như thế nào? Có hào hứng không? Sự kiện đó có đông người tham gia không?... thì giờ đây nhờ có Facebook, phụ huynh có thể biết được tất cả các thông tin đó khi họ ở bất cứ nơi đâu nếu có kết nối internet. Nhờ Facebook, nhà trường có thể thông báo tới tất cả mọi người các sự kiện đang diễn ra. Đó chính là sự tiện lợi mà Facebook mang lại.

2.4.3. Sử dụng Facebook để chia sẻ các sự kiện sắp diễn ra

Facebook là một cơ hội tuyệt vời để một trường học đăng các sự kiện sắp tới bằng ứng dụng sự kiện của Facebook. Ứng dụng này không chỉ cho phép mọi người tham gia các sự kiện chung mà còn giúp họ dễ dàng chia sẻ rằng họ đã tham dự. Việc sử dụng các sự kiện của Facebook có khả năng dẫn đến việc tăng cường tham dự các chức năng của trường. Một trường cũng có thể cập nhật người tham dự về bất kỳ thay đổi trong kế hoạch và gửi lời nhắc khi sự kiện đến gần.

2.4.4. Sử dụng Facebook để thông báo

Facebook là một không gian tuyệt vời để các trường đưa ra thông báo cho phụ huynh và sinh viên. Chẳng hạn, nếu có một ngày, nhà trường tổ chức một sự kiện quan trọng, hãy thông báo nó trên Facebook. Nếu một trường chia sẻ sự kiện quan trọng trên trang Facebook của mình, tin tức sẽ được gửi đến các bức tường

của mọi người đã thích trang này. Tính nhất quán là chìa khóa ở đây, nếu trang được cập nhật liên tục với tin tức về trường học, những người theo dõi sẽ phát triển một kỳ vọng rằng họ có thể tin tưởng vào Facebook khi họ muốn tìm hiểu về điều gì đó liên quan đến trường. Và chắc chắn tin tức ngày tổ chức sự kiện quan trọng đó sẽ nhận được nhiều lượt thích, sẽ lan truyền tin tức nhanh chóng trong xã hội và cộng đồng.

2.4.5. Sử dụng Facebook để giới thiệu văn hóa học đường

Nhiều trường tự hào về việc tạo ra một nền văn hóa độc đáo, thúc đẩy không chỉ các học giả mà còn cả sự phát triển xã hội của học sinh. Facebook cung cấp cơ hội giới thiệu văn hóa độc đáo này tới những người quan tâm, đặc biệt đối với học sinh đang có ý định thi tuyển vào trường. Việc chia sẻ hình ảnh trên Facebook của trường là một cơ hội để quảng bá hình ảnh của trường. Khi chia sẻ hình ảnh cần chú ý lựa chọn hình ảnh để làm sao hình ảnh đó là một cách thể hiện tuyệt vời thể hiện văn hóa trường học. Một trường có thể chọn sử dụng ảnh để làm nổi bật nhiều khía cạnh của trường, bao gồm: sinh viên với các giá trị mà trường khuyến khích; kỉ niệm các hoạt động của sinh viên; các chuyến đi thực tế; hoạt động học tập kinh nghiệm; hội nghị hoặc lễ kỷ niệm toàn trường; công nhận cá nhân sinh viên, giảng viên xuất sắc...

Video có thể là một cách để lại ấn tượng đặc biệt cho người xem. Nhà trường có thể quay video ngắn về sinh viên tại khuôn viên trường để làm nổi bật tất cả những điều tuyệt vời về tổ chức sinh viên. Một trường học có thể thêm các video giới thiệu nhiều thứ khác nhau, bao gồm: các hoạt động học tập, hoạt động nhóm của sinh viên; hội nghị hoặc sự kiện toàn trường; các cuộc họp hội đồng trường; liên kết đào tạo và các sự kiện sinh viên tham gia; những hoạt động đặc biệt của sinh viên và giảng viên; chia sẻ các bài hát, bài hát hoặc tiếng cổ vũ được sử dụng như một phần của văn hóa học đường hoặc học thuật; sự kiện thể thao; hoạt động vui chơi, hòa nhạc

và biểu diễn khác; các hoạt động nghiên cứu khoa học của sinh viên; hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao của đoàn thanh niên, của các câu lạc bộ, đội nhóm...; các hoạt động tình nguyện, từ thiện của sinh viên, của nhà trường...

Qua chia sẻ trên Facebook cũng giúp học sinh phổ thông thêm yêu thích, đăng ký tuyển sinh. Họ là những sinh viên trong tương lai hình dung chính họ trong cộng đồng. Thu hút sinh viên tìm hiểu về nhà trường và có những lựa chọn. Trên trang Facebook của trường nên khuyến khích sinh viên sử dụng khuyến khích sinh viên sử dụng các hashtag xây dựng cảm giác cộng đồng xung quanh trường đại học của bạn và quảng bá chúng trên các tài khoản truyền thông xã hội của bạn. Nhóm của bạn có thể bao gồm các hashtag trong ảnh bìa Facebook chẳng hạn. Facebook cũng cần giữ liên lạc với các sinh viên trước đây. Các cựu sinh viên thường rất muốn chia sẻ kinh nghiệm của họ khi là sinh viên tại một trường đại học cụ thể, điều này thật tuyệt vời khi mang đến cho sinh viên tiềm năng ấn tượng tích cực về việc họ sẽ đăng ký ở đó như thế nào. Facebook là phương tiện để tiếp thu các câu hỏi và nhận xét từ các sinh viên tiềm năng kịp thời và thu hút họ vào cuộc trò chuyện. Nhà trường tiếp thu các bài đăng trên phương tiện truyền thông xã hội có liên quan đến trường một cách gián tiếp và tìm kiếm cơ hội để tư vấn cho sinh viên, nói chuyện với sinh viên và cuối cùng để sinh viên có ý kiến tích cực về nhà trường.

2.4.6. Sử dụng Facebook như một công cụ tuyển dụng

Facebook có tiềm năng giúp một trường đại học thu hút các giảng viên tài năng và lãnh đạo nhà trường cũng như nâng cao mức độ nhận thức chung xung quanh công việc khó khăn mà họ làm. Bằng cách sử dụng Facebook, trường học có thể tuyển dụng nhân sự giúp thu hút nhân viên và sinh viên. Facebook là một nơi hợp lý để các trường tập trung một số nỗ lực của họ khi tuyển dụng các giảng viên tài năng và lãnh đạo nhà trường. Đối với người mới bắt đầu, việc sử dụng

phương tiện truyền thông nói trên để chia sẻ chi tiết về trường sẽ cung cấp cho các nhân viên tiềm năng một cái nhìn thoáng qua bên trong trường. Nếu chúng ta đang lưỡng lự giữa việc nộp đơn xin việc làm ở hai trường, chúng ta sẽ thích một trường cung cấp rõ ảnh và video để bổ sung cho mô tả của họ về nhà trường. Facebook là một nơi tuyệt vời để một trường đăng thông tin tuyển dụng, chia sẻ nội dung cực kỳ dễ dàng, nếu chúng ta biết ai đó đang tìm kiếm một vị trí giảng dạy nào đó và bắt gặp một vị trí như vậy trên trang của trường, chúng ta có thể dễ dàng gửi nó theo cách của mình. Các giảng viên hiện tại cũng có thể chia sẻ cơ hội việc làm với những người trong mạng lưới của họ có khả năng quan tâm đến việc áp dụng.

3. KẾT LUẬN

Như vậy, Facebook là một trang mạng xã hội được truy cập hoàn toàn miễn phí. Facebook sẽ phát huy được tác dụng tối đa nếu mỗi chúng ta biết sử dụng một cách hợp lý. Chúng ta cần biết được lợi ích và tác hại mà Facebook mang lại, từ đó biết tận dụng nó cho đúng mục đích sử dụng của mình. Facebook sẽ giúp ích được rất nhiều trong giáo dục nói chung và giáo dục đại học nói riêng. Bài viết trên cũng đã đề xuất được các cách thức truyền thông trong giáo dục đại học thông qua Facebook. Nếu các nhà trường biết tận dụng Facebook một cách hiệu quả trong truyền thông thì chính họ đã tự tạo cho mình cơ hội trong mọi mặt từ công tác tuyển sinh đến đào tạo, giao lưu, hợp tác quốc tế.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Aaker, D. A. (1991), *Managing Brand Equity: Capitalizing on the Value of a Brand Name*, Free Press, New York, NY.
2. Beckett, E. (1996), *The relevance of brands cannot be underestimated*, *Marketing*, August 1.
3. MediaZ, Fanpage Facebook Công cụ truyền thông hữu hiệu, Nxb Thế giới.